

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę.

Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

BLOK TEMATYCZNY I

Pytania testowe

1. Badanie sprawozdania finansowego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej:
 - a) jest czynnością rewizji finansowej, ale nie jest usługą poświadczającą,
 - b) jest usługą poświadczającą, ale nie jest czynnością rewizji finansowej,
 - c) **jest czynnością rewizji finansowej.**
2. Biegły rewident może rozpocząć wykonywanie zawodu:
 - a) niezwłocznie po podjęciu przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwały o wpisie do rejestru biegłych rewidentów,
 - b) **po uprawomocnieniu się uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o wpisie do rejestru biegłych rewidentów oraz po uprzednim zawiadomieniu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o podjęciu i formie wykonywania zawodu,**
 - c) po uprawomocnieniu się uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o wpisie do rejestru biegłych rewidentów oraz po uprzednim zawiadomieniu Komisji Nadzoru Audytowego o podjęciu i formie wykonywania zawodu.
3. Do rejestru biegłych rewidentów może być wpisana osoba fizyczna, która:
 - a) nie włada językiem polskim w piśmie,
 - b) swoim dotychczasowym zachowaniem nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta,
 - c) **posiada uprawnienia do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, uzyskane w Norwegii, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją Egzaminacyjną, egzaminu w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności rewizyjnych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.**
4. Opinia biegłego rewidenta o sprawozdaniu finansowym zakładu reasekuracji wyrażona z zastrzeżeniami:
 - a) pozwala na podział wyniku finansowego netto tego zakładu reasekuracji pod warunkiem, że zastrzeżenia nie dotyczyły ograniczenia zakresu badania,
 - b) nie pozwala na podział wyniku finansowego netto tego zakładu reasekuracji,
 - c) **pozwala na podział wyniku finansowego netto tego zakładu reasekuracji.**
5. Za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej, w skład której – jako jednostka zależna od jednostki dominującej – wchodzi jednostka zainteresowania publicznego:
 - a) odpowiada kluczowy biegły rewident odpowiedzialny za badanie sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego, wchodzącej w skład grupy,
 - b) **odpowiada biegły rewident grupy,**
 - c) odpowiadają solidarnie kluczowy biegły rewident odpowiedzialny za badanie sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego, wchodzącej w skład grupy, oraz biegły rewident grupy.
6. Niewykonywanie przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych żadnych czynności rewizji finansowej w ciągu roku kalendarzowego:
 - a) powoduje skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych,
 - b) **nie wiąże się z żadnymi sankcjami ze strony Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,**
 - c) zwalnia podmiot uprawniony z obowiązku wniesienia opłaty rocznej z tytułu nadzoru.
7. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wykonujący czynności rewizji finansowej również w jednostkach zainteresowania publicznego:
 - a) **ma obowiązek wnoszenia opłaty rocznej z tytułu nadzoru od całości przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej,**
 - b) ma obowiązek wnoszenia opłaty rocznej z tytułu nadzoru wyłącznie od przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej uzyskanych od jednostek zainteresowania publicznego,
 - c) nie podlega obowiązkowi wnoszenia opłaty rocznej z tytułu nadzoru.

8. W razie nieuregulowania opłaty rocznej z tytułu nadzoru w wysokości minimalnej za dany rok, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych:
- jest skreślany z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w roku, którego dotyczyła opłata,
 - jest skreślany z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w roku kolejnym po roku, którego dotyczyła opłata,**
 - może zostać ukarany karą pieniężną do dwukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.
9. Odpowiedzialność odszkodowawcza z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych:
- jest nieograniczona w przypadku umyślnego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta działającego w imieniu tego podmiotu uprawnionego,**
 - nie może przekraczać 10-krotności opłaty z tytułu nadzoru w wysokości minimalnej,
 - jest ograniczona do wysokości 30-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej.
10. Przegląd sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego zamkniętego przeprowadzony z naruszeniem niezależności asystenta kluczowego biegłego rewidenta:
- jest nieważny z mocy prawa,**
 - jest ważny z mocy prawa,
 - Komisja Nadzoru Audytowego może uznać za nieważny.
11. Jeden z klientów podmiotu uprawnionego do badania, nie jest zadowolony z przebiegu badania sprawozdania finansowego. Prezes Zarządu, w nieformalnej rozmowie z biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie zagroził, że jeżeli nie otrzyma opinii takiej jakiej oczekuje, nie przedłuży kontraktu z podmiotem uprawnionym na następny rok. Jakie zagrożenia wywołuje opisana sytuacja?
- zagrożenie nadmiernej zażyłości,
 - zagrożenie zastraszania,**
 - zagrożenie czerpania korzyści własnych.
12. W toku negocjacji warunków umowy o badanie sprawozdania finansowego na nowy rok, klient zaproponował wprowadzenie zmian w sposobie ustalania wynagrodzenia za badanie. W związku z tym, że podmiot uprawniony nie chciał zaakceptować obniżki wynagrodzenia – zaproponował potencjalną jego podwyżkę – ale wynagrodzenie ustalone byłoby jako procent od zysku brutto. Co powinien zrobić podmiot uprawniony?
- zaakceptować propozycję klienta, ale ustanowić zabezpieczenie w postaci nie zmieniania warunków finansowych przez trzy lata,
 - odrzucić ofertę klienta,**
 - zaakceptować ofertę, ale wprowadzić klauzulę zabezpieczającą poziom wynagrodzenia, nie niższy niż w roku poprzednim.
13. Spółka giełdowa chce zaproponować swojemu audytorowi zlecenie polegające na pomocy w zaprojektowaniu i wdrożeniu nowego komputerowego systemu raportów bieżących. Które z zagrożeń może spowodować, że audytor nie przyjmie tego zlecenia?
- zagrożenie czerpania korzyści własnych,
 - zagrożenie nadmiernej zażyłości,
 - zagrożenie autokontroli.**
14. W odniesieniu do świadczonych usług pokrewnych, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych:
- nie ma obowiązku stosowania zasad kontroli jakości,
 - ma obowiązek stosowania, odpowiednio postanowień zasad kontroli jakości,**
 - ma obowiązek stosowania zasad kontroli jakości w zakresie, w jakim mają one zastosowanie do czynności rewizji finansowej.

15. Osoba przeprowadzająca kontrolę w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wykonującym czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego:
- ma prawo wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego podmiotu,**
 - ma prawo wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego podmiotu za wyjątkiem dokumentów dotyczących danych osobowych, w tym wynagrodzeń pracowników kontrolowanego,
 - ma prawo wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego podmiotu pod warunkiem uzyskania pisemnego zezwolenia kontrolowanego.
16. Obwinionym w postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym w Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów może być:
- wyłącznie biegły rewident,**
 - biegły rewident i podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych,
 - biegły rewident i członek zarządu spółki kapitałowej niebędący biegłym rewidentem.
17. Usługa poświadczająca zastrzeżona do wyłącznej kompetencji biegłego rewidenta:
- nie jest usługą atestacyjną,
 - w każdym przypadku jest czynnością rewizji finansowej,
 - jest usługą atestacyjną.**
18. Korzystanie z usług rzeczoznawcy w przypadku wykonywania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych usługi wchodzącej w zakres innych usług poświadczających niż badanie i przegląd sprawozdania finansowego:
- jest zabronione,
 - jest dozwolone w każdym przypadku, w którym kluczowy biegły rewident z podmiotu uprawnionego uzna pomoc za konieczną dla wykonania usługi,**
 - jest dozwolone, ale tylko i wyłącznie w przypadku, w którym rzeczoznawca jest pracownikiem podmiotu uprawnionego.
19. Podsumowanie wykonanych przez biegłego rewidenta prac w sprawozdaniu (raporcie) z wykonania innej usługi poświadczającej niż badanie i przegląd sprawozdania finansowego:
- nie musi być zamieszczone, jeżeli sprawozdanie zawiera wniosek z wykonania usługi,
 - musi być zamieszczone w tym sprawozdaniu w każdym przypadku,**
 - musi być zamieszczone w tym sprawozdaniu, gdy tak postanowiono w umowie o wykonanie usługi.
20. W przypadku wykonywania usług, które nie mają charakteru poświadczającego, tytuł opinii:
- może zawierać określenie „Opinia niezależnego biegłego rewidenta”,
 - musi zawierać określenie „Opinia niezależnego biegłego rewidenta”,
 - nie może zawierać określenia „Opinia niezależnego biegłego rewidenta”.**

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1 (za 10 punktów)

Założenia:

Kluczowy biegły rewident z podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych KREDYT Sp. z o.o. (dalej: „podmiot uprawniony”) wykonał badanie sprawozdania finansowego DELTA S.A. (dalej również: klient) będącej jednostką zainteresowania publicznego.

Podczas badania kluczowy biegły rewident stwierdził nieprawidłowość polegającą na przywłaszczeniu przez jednego z pracowników księgowości środków finansowych DELTA S.A. w wysokości 20.000 zł (kwota nieistotna z punktu widzenia wskaźników istotności ustalonych przez kluczowego biegłego rewidenta na potrzeby tego badania, jak również z punktu widzenia sprawozdania finansowego jako całości). Po 3 miesiącach środki finansowe zostały zwrócone przez pracownika w pełnej wysokości, co uwidocznilo znaczącą słabość systemu kontroli wewnętrznej w DELTA S.A. Kluczowy biegły rewident ustalił, że pracownik ten został zwolniony, w trybie dyscyplinarnym, na wniosek głównego księgowego skierowany do Zarządu klienta, a DELTA S.A. wprowadziła zmiany do systemu kontroli wewnętrznej, aby w przyszłości nie doszło do tego typu nadużyć. Chcąc się poradzić, o zaistniałej sytuacji kluczowy biegły rewident poinformował swojego przełożonego-doświadczonego biegłego rewidenta, który zetknął się w przeszłości z podobną sytuacją. W wyniku tej rozmowy doszedł do wniosku, iż nie będzie informował komitetu audytu oraz Zarządu DELTA S.A. o stwierdzonej nieprawidłowości, uznając całą sytuację za nieistotną. Biegły rewident nie odnotował tego faktu ani w opinii, ani w raporcie z badania sprawozdania finansowego.

Po zakończeniu badania w siedzibie jednostki (przed wydaniem opinii) kluczowy biegły rewident otrzymał od DELTA S.A. prezent w postaci zegarka o znaczącej wartości.

Dyspozycja:

Proszę w kolumnie 3 w tabeli zamieszczonej w rozwiązaniu zadania:

- 1) ocenić zgodność postępowania kluczowego biegłego rewidenta z obowiązującymi przepisami, podkreślając właściwy wyraz,
- 2) uzasadnić ocenę postępowania kluczowego biegłego rewidenta jako zgodnego lub niezgodnego z obowiązującymi przepisami. W przypadku niezgodności zaproponować prawidłowe postępowanie.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Sytuacje	Ocena zgodności postępowania kluczowego biegłego rewidenta z obowiązującymi przepisami, uzasadnienie, propozycja prawidłowego postępowania (w przypadku niezgodności)
1	2	3
1. (za 5 pkt)	Poinformowanie biegłego rewidenta z tego samego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych o przywłaszczeniu środków przez pracownika działu księgowości DELTA.	Ad.1 Postępowanie kluczowego biegłego rewidenta było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego postępowania (w przypadku niezgodności): <i>W omawianej sytuacji kluczowy biegły rewident postąpił prawidłowo, zwracając się o poradę do doświadczonego biegłego rewidenta z tego samego podmiotu uprawnionego. Fakt ten powinien zostać stosownie udokumentowany w dokumentacji rewizyjnej, aby nie był odebrany jako złamanie tajemnicy zawodowej. (pkt 28 Zasad wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego)</i>
2. (za 5 pkt)	Przyjęcie przez kluczowego biegłego rewidenta od DELTA S.A. zegarka o znaczącej wartości.	Ad.1 Postępowanie kluczowego biegłego rewidenta było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego postępowania (w przypadku niezgodności): <i>Przyjmowanie prezentów lub korzystanie z gościnności klienta badania może wywołać zagrożenia czerpania korzyści własnych i nadmiernej zażyłości. Jeżeli podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych lub członek zespołu wykonującego badanie przyjmuje prezenty lub korzysta z gościnności, powstałe zagrożenia są na tyle znaczące, że żadne zabezpieczenia nie mogą ich zredukować do akceptowalnego poziomu, chyba że takie prezenty lub wyrazy gościnności są błahe i nieistotne. W związku z tym ani podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, ani członek zespołu wykonującego badanie nie mogą przyjmować tego rodzaju prezentów lub korzystać z gościnności.</i> <i>W omawianej sytuacji kluczowy biegły rewident w żadnym przypadku nie powinien przyjmować zegarka ze względu na fakt utraty niezależności (z punktu widzenia osoby trzeciej – niezależność wizerunku). (pkt 290.230 Kodeksu etyki IFAC)</i>

Zadanie 2 (za 20 punktów)

Założenia:

Przedmiotem działalności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych REWERS Sp. z o.o. (dalej: „podmiot uprawniony”) jest jedynie wykonywanie czynności rewizji finansowej w jednostkach niebędących jednostkami zainteresowania publicznego. Czynności te wykonywane są przez 3 biegłych rewidentów – będących jednocześnie współnikami.

Podmiot uprawniony, ze względu na niewielką liczbę przyjmowanych zleceń, każdorazowo akceptuje wszystkie zlecenia dotyczące wykonania czynności rewizji finansowej, z jakich propozycjami zwracają się do niego potencjalni klienci – bez wcześniejszej analizy, czego dane zlecenie dotyczy. W podmiocie uprawnionym stosowana jest zasada samokontroli poszczególnych zleceń, którą przeprowadzają – przed wydaniem sprawozdania z wykonania czynności rewizji finansowej – kluczowi biegli rewidenci przeprowadzający poszczególne czynności rewizji finansowej w imieniu podmiotu uprawnionego. W momencie wpisu podmiotu na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (podmiot uprawniony znajduje się na liście od ponad 3 lat) wszyscy współnicy złożyli oświadczenie potwierdzające spełnienie wymogu niezależności wobec swoich przyszłych klientów. Od tego czasu oświadczenia nie były składane. Podmiot uprawniony nigdy nie posiadał strony internetowej.

Dyspozycja:

W kolumnie 3 w tabeli w rozwiązaniu zadania:

- 1) proszę dokonać oceny zgodności działań podmiotu uprawnionego z obowiązującymi przepisami, podkreślając właściwy wyraz,
- 2) proszę uzasadnić ocenę działań podmiotu uprawnionego jako zgodnego lub niezgodnego z obowiązującymi przepisami. W przypadku niezgodności zaproponować prawidłowe postępowanie.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Sytuacje	Ocena zgodności działania podmiotu uprawnionego z obowiązującymi przepisami, uzasadnienie, propozycja prawidłowego działania (w przypadku niezgodności)
1	2	3
1. (za 5 pkt)	Akceptacja przez podmiot wszelkich zleceń, z jakich propozycjami zwracają się do niego potencjalni klienci – bez wcześniejszej analizy, czego dane zlecenie dotyczy.	Ad.1 Działanie podmiotu uprawnionego było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego działania (w przypadku niezgodności): Podmiot uprawniony jest zobowiązany do wprowadzenia zasad i procedur podejmowania i kontynuacji relacji ze zleceniodawcą czynności rewizji finansowej. Podmiot uprawniony powinien niezwłocznie opracować zasady i procedury podejmowania i kontynuacji relacji ze zleceniodawcą czynności rewizji finansowej, które w żadnym przypadku nie mogą przewidywać akceptacji wszelkich zamówień bez wyjątku. <i>(pkt 20 Zasad wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych)</i>
2. (za 5 pkt)	Stosowanie w podmiocie uprawnionym samokontroli przez kluczowych biegłych rewidentów.	Ad.1 Działanie podmiotu uprawnionego było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego działania (w przypadku niezgodności): Samokontrola nie jest wystarczająca dla spełnienia wymogów systemu kontroli jakości w rozumieniu zasad kontroli jakości. Podmiot uprawniony jest zobowiązany do opracowania i wprowadzenia odpowiednich zasad i procedur przeglądu jakości zleceń dotyczących badania sprawozdań finansowych jednostek zaufania publicznego oraz ustalenia kryteriów poddawania przeglądowi jakości wszystkich pozostałych zleceń.

10 Rewizja finansowa

		W podmiocie uprawnionym powinny zostać niezwłocznie opracowane i wprowadzone zasady i procedury systemu kontroli jakości, w których uregulowane zostałyby m.in. kwestia odpowiedzialności za przegląd wyników pracy kluczowych biegłych rewidentów. <i>(pkt 13, 25, 26 i 30 Zasad wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych)</i>
3. (za 5 pkt)	Jednorazowe złożenie przez wspólników podmiotu uprawnionego oświadczenia potwierdzającego spełnienie wymogu niezależności wobec swoich przyszłych klientów.	Ad.1 Działanie podmiotu uprawnionego było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego działania (w przypadku niezgodności): Podmiot uprawniony jest zobowiązany uzyskać, przynajmniej raz na rok, oświadczenie potwierdzające spełnienie wymogu niezależności od każdego wspólnika (partnera), pracownika i współpracownika, zobowiązanych do zachowania niezależności. Powyższe nie wyklucza możliwości składania oświadczeń w odniesieniu do każdego zlecenia czynności rewizji finansowej, w którym pracownik/współpracownik uczestniczył. Oświadczenia powinny być uzyskiwane przez podmiot uprawniony od każdego ze wspólników co najmniej raz na rok. <i>(pkt 16 Zasad wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych)</i>
4. (za 5 pkt)	Nieposiadanie przez podmiot uprawniony strony internetowej.	Ad.1 Działanie podmiotu uprawnionego było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego działania (w przypadku niezgodności): Wśród wymaganych ustawą o biegłych rewidentach informacji o podmiocie uprawnionym ukazywanych na liście podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych znajduje się również informacja o adresie strony internetowej podmiotu uprawnionego. Podmiot uprawniony powinien niezwłocznie założyć stronę internetową i poinformować o tym fakcie Krajową Radę Biegłych Rewidentów w terminie 30 dni od dnia jej założenia. <i>(art.53 ust. 3 pkt 9 i ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach)</i>

Zadanie 3 (za 20 punktów)

Założenia:

Albin Nowicki został wpisany do rejestru biegłych rewidentów w dniu 15.07.2014 r. Wykonywanie zawodu biegłego rewidenta rozpoczął w dniu 30.12.2014 r. i kontynuował do 30.03.2015 r. Od tego czasu do końca 2017 r. Albin Nowicki nie planuje wykonywania zawodu biegłego rewidenta. Uwzględniając obowiązek stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, Albin Nowicki:

- w 2014 r. – nie odbył szkolenia z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- w 2015 r. – planuje odbycie szkolenia z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w wymiarze 24 godzin z rachunkowości i rewizji finansowej (w formie seminariów), organizowane przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,
- w 2016 r. – planuje odbycie szkolenia z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w wymiarze 80 godzin z rachunkowości i rewizji finansowej (w formie seminariów), organizowanego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów
- w 2017 r. – planuje odbycie szkolenia z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w wymiarze 16 godzin z rachunkowości i rewizji finansowej (w formie seminariów), organizowanego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Albin Nowicki nie planuje w żadnym z lat składania wniosków do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o możliwość odbycia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym.

Dyspozycja:

W kolumnie 3 w tabeli w rozwiązaniu zadania:

- 1) proszę ocenić zgodność postępowania Albina Nowickiego z obowiązującymi przepisami, podkreślając właściwy wyraz,
- 2) proszę uzasadnić ocenę postępowania Albina Nowickiego, jako zgodnego lub niezgodnego z obowiązującymi przepisami, także odnośnie spełnienia wymogów szkolenia z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w okresie rozliczeniowym trwającym od 1.01 2015 r. do 31.12.2017 r..

Rozwiązanie wzorcowe

Lp.	Sytuacje	Ocena zgodności postępowania Jana Kowalskiego z obowiązującymi przepisami, uzasadnienie, propozycja prawidłowego postępowania (w przypadku niezgodności)
1	2	3
1. (za 4 pkt)	Nieprzeszkolenie się w 2014 r.	Ad.1 Postępowanie biegłego rewidenta było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego zachowania (w przypadku niezgodności): Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje w pierwszym dniu roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru. <i>(art. 4 ust. 2c ustawy o biegłych rewidentach)</i>
2. (za 4 pkt)	Planowanie przeszkolenia się w 2015 r. w wymiarze 24 godzin z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej.	Ad.1 Postępowanie biegłego rewidenta było zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego zachowania (w przypadku niezgodności): Minimalna liczba godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, którą biegły rewident zobowiązany jest odbyć w każdym roku kalendarzowym okresu rozliczeniowego wynosi 24 godziny lekcyjne. <i>(§ 2 ust. 1 uchwały Nr 2751/51a/2015 KRBR z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie okresu rozliczeniowego i minimalnej liczby godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów)</i>

10 Rewizja finansowa

3. (za 4 pkt)	Planowanie odbycia szkolenia w 2016 r. w wymiarze 80 godzin z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej.	Ad.1 Postępowanie biegłego rewidenta będzie zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego zachowania (w przypadku niezgodności): Minimalna liczba godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, którą biegły rewident zobowiązany jest odbyć w każdym roku kalendarzowym okresu rozliczeniowego wynosi 24 godziny lekcyjne. <i>(§ 2 ust. 1 uchwały Nr 2751/51a/2015 KRBR z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie okresu rozliczeniowego i minimalnej liczby godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów)</i>
4. (za 4 pkt)	Planowanie odbycia szkolenia w 2017 r. w wymiarze 16 godzin z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej.	Ad.1 Postępowanie biegłego rewidenta będzie zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego zachowania (w przypadku niezgodności): Minimalna liczba godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, którą biegły rewident zobowiązany jest odbyć w każdym roku kalendarzowym okresu rozliczeniowego wynosi 24 godziny lekcyjne. Przy powyższych założeniach biegły rewident nie wypełni minimum godzinowego dla 2017 r. Powinien zaplanować co najmniej 24 godziny szkolenia w 2017 r. <i>(§ 2 ust. 1 uchwały Nr 2751/51a/2015 KRBR z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie okresu rozliczeniowego i minimalnej liczby godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów)</i>
5. (za 4 pkt)	Ocena spełnienia wymogów w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w okresie rozliczeniowym .	Ad.1 Postępowanie biegłego rewidenta będzie zgodne - niezgodne z obowiązującymi przepisami. Ad.2 Uzasadnienie oraz propozycja prawidłowego zachowania (w przypadku niezgodności): Minimalna liczba godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, którą biegły rewident (niezależnie od tego czy wykonuje zawód) zobowiązany jest odbyć w okresie rozliczeniowym, wynosi 120 godzin lekcyjnych (3-letni okres rozliczeniowy rozpoczyna się dnia 1 stycznia 2015 roku i kończy dnia 31 grudnia 2017 roku). Przy powyższych założeniach biegły rewident wypełni minimum godzinowe dla cyklu rozliczeniowego 2015-2017. <i>(§ 1 uchwały Nr 2751/51a/2015 KRBR z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie okresu rozliczeniowego i minimalnej liczby godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów)</i>

Zadanie 4 (za 30 punktów)

Założenia:

Wera Sp. z o.o. jest producentem taniego sprzętu elektronicznego z przeznaczeniem dla szkół i administracji od ponad 10 lat. Komponenty do produkcji pochodzą z krajów azjatyckich, głównie Chin, Tajwanu i Korei. Spółka posiada trzy linie produkcyjne do składania desktopów, laptopów i tabletów. Produkty sprzedawane są pod marką handlową dystrybutora.

Sporządzając sprawozdanie finansowe za 2015 rok Zarząd Spółki ocenił, że w związku z malejącym popytem na desktopy, istnieje ryzyko, że wycena części majątku trwałego w bilansie na 31 grudnia 2015, może być zawyżona. Sprawozdanie finansowe jest sporządzane według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”).

Zarząd sporządził zestawienie przewidywanych rachunków zysków i strat segmentu produkcyjnego desktopów na lata 2016-2020, w oparciu o rzeczywiste dane za rok 2015, wiarygodne dane zewnętrzne oraz dane wynikające z zatwierdzonego planu działalności Spółki, stanowiące załącznik Nr 1. Segmenty działalności, tożsame są z ośrodkami z wypracowywanymi środkami pieniężnymi, a format zestawienia dostosowany jest do rachunku kosztów stosowanego przez Zarząd jednostki. Zarząd przyjął następujące założenia:

- wszystkie środki trwałe segmentu desktopów są alokowane do linii produkcyjnej desktopów;
- przewidywany okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych linii produkcyjnej desktopów wynosi 5 lat;
- przewidywany okres ekonomicznej użyteczności zakupionych licencji na produkcję desktopów stanowiących wartości niematerialne wynosi 5 lat;
- następuje stały spadek sprzedaży desktopów związany ze spadkiem popytu (Dane oszacowano na podstawie badań rynku oraz zawartych kontraktów handlowych);
- koszty sprzedanych produktów stanowią około 85% przychodów. (Założono 3% wzrost tych kosztów w stosunku do danych historycznych, ze względu na przewidywany wzrost kosztów gwarancyjnych);
- przewidziano 2% spadek kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu w latach 2019-2020, ze względu na podniesienie sprawności organizacyjnej, spowodowanej nabytym doświadczeniem. Nie przewidziano żadnych oszczędności związanych z reorganizacją tego segmentu działalności;
- Zarząd przewiduje koszty badań i rozwoju w tym segmencie działalności zgodnie z przyjętym planem finansowym na lata 2016-2020.
- koszty badań i rozwoju nie spełniają kryteriów do ich kapitalizacji;
- Zarząd nie przewiduje żadnych istotnych zwiększeń środków trwałych w okresie następnych 5 lat, w tym segmencie działalności;
- wszystkie koszty napraw i remontów uwzględniono w planowanym koszcie sprzedaży produktów na lata 2016-2020.

W połowie 2015 roku Zarząd rozważał sprzedaż całego segmentu produkcji desktopów. W związku z tym zwrócił się do trzech producentów desktopów o wskazanie ewentualnej ceny, którą mogliby zaoferować za ten segment. Z rozmów wstępnych wynikało, że poszczególni oferenci, wstępnie byłiby zainteresowani nabyciem tego segmentu za kwotę od 3,5 mln zł do 3,7 mln zł.

W styczniu 2016 roku, przygotowując sprawozdanie finansowe Wera Sp. z o.o. za rok 2015 Zarząd chciałby upewnić się, że nie nastąpiła utrata wartości majątku trwałego związanego z produkcją desktopów.

W związku z tym, Zarząd zwrócił się do Twojej kancelarii audytorskiej, z prośbą o pomoc w tym zakresie. Zaakceptowałaś zlecenie klienta, ponieważ nie świadczysz usług badania, ani innych usług atestacyjnych dla tego klienta.

Dyspozycja:

Wykonując zlecenie dla Wera Sp. z o.o., jako ekspert zewnętrzny ustal, czy nastąpiła utrata wartości aktywów trwałych segmentu produkcji desktopów na 31 grudnia 2015 r. Swoją odpowiedź uzasadnij. Uzasadnienie powinno zawierać również ocenę założeń przyjętych do ustalenia utraty wartości.

Wykonując dyspozycję:

1. posługuj się odpowiednimi Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.
2. weź pod uwagę wszystkie podane w założeniach (w tym załączniku nr 1) informacje.
3. przyjmij dodatkowo, że:
 - 3.1 kapitał pracujący, dotyczący segmentu produkcji desktopów na 31 grudnia 2015 roku kompensuje się. (Należności stanowią 2 mln zł, zapasy 1,75 mln zł, a zobowiązania 3,75 mln zł).
 - 3.2 w związku z planowanym spadkiem sprzedaży w latach 2016-2020, nie jest przewidywane dodatkowe zwiększenie kapitału pracującego. Obecne terminy windykacji należności – 30 dni i spłaty zobowiązań 60 dni przyjmuje się, że będą kontynuowane w latach następnych.

10 Rewizja finansowa

3.3 wartości netto środków trwałych w segmencie produkcji desktopów na 31 grudnia 2015 wynosi 1.095 tys. zł i będzie amortyzowana według ekonomicznych okresów użyteczności w następujących kwotach:

- 2015 – 160 tys zł
- 2016 – 192 tys zł
- 2017 – 206 tys zł
- 2018 – 222 tys zł
- 2019 – 238 tys zł
- 2020 – 237 tys zł

a wszystkie środki trwałe desktopów alokowane są do linii produkcyjnej desktopów.

3.4 kwota netto wartości niematerialnych, z tytułu zakupionych licencji na produkcję desktopów na 31 grudnia 2015 wynosi 2 625 tys zł i będzie amortyzowana przez pozostały okres ekonomicznej użyteczności.

3.5 bieżąca rynkowa stopa dyskontowa wynosi 8%.

Załącznik Nr 1

Planowane zestawienie zysków i strat segmentu desktopów Wera Sp. z o.o. na lata 2016-2020 (kwoty w tys zł) wg rachunku kosztów stosowanego przez Zarząd.

	Dane rzeczywiste 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Przychody netto	14.137	13.756	13.027	12.115	11.025	9.812
Koszty sprzedaży produktów	(11.621)	(11.656)	(11.540)	(10.298)	(9.371)	(8.340)
Zysk brutto ze sprzedaży	2.516	2.100	1.487	1.817	1.654	1.472
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(1.246)	(1.106)	(896)	(896)	(718)	(601)
Koszty badań i rozwoju	(117)	(110)	(104)	(97)	(89)	(78)
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych	(525)	(525)	(525)	(525)	(525)	(525)
Zysk z działalności operacyjnej	628	359	(38)	247	322	268

Rozwiązanie wzorcowe:

Oszacowane przepływy środków pieniężnych segmentu desktopów Wera Sp. z o.o. w latach 2016-2020 (kwoty w tys zł) wg rachunku kosztów stosowanego przez Zarząd. (za 20 pkt)

	Dane rzeczywiste 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Przychody netto	14.137	13.756	13.027	12.115	11.025	9.812
Koszty sprzedaży produktów	(11.621)	(11.656)	(11.540)	(10.298)	(9.371)	(8.340)
Zysk brutto ze sprzedaży	2.516	2.100	1.487	1.817	1.654	1.472
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(1.246)	(1.106)	(896)	(896)	(718)	(601)
Koszty badań i rozwoju	(117)	(110)	(104)	(97)	(89)	(78)
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych	(525)	(525)	(525)	(525)	(525)	(525)
Zysk z działalności operacyjnej	628	359	(38)	247	322	268

Koszt amortyzacji środków trwałych		192	206	222	238	237
Koszt amortyzacji wartości niematerialnych		525	525	525	525	525
Oszacowane przepływy środków pieniężnych		1.076	693	994	1.085	1.030

Stopa dyskontowa 8%

Wartość bieżąca oszacowanych przepływów środków pieniężnych	-	996	594	789	798	701

Wartość użytkowa aktywów trwałych segmentu desktopów na 31 grudnia 2015 **3.878**

Wartość netto środków trwałych segmentu desktopów na 31 grudnia 2015 1.095

Wartość netto wartości niematerialnych, segmentu desktopów na 31 grudnia 2015 2.625
3.720

Wniosek (za 5 pkt)

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, nie nastąpiła utrata wartości aktywów trwałych segmentu produkcji desktopów na 31 grudnia 2015 r., ponieważ wartość bieżąca oszacowanych przepływów środków pieniężnych za okres przewidywanej użyteczności majątku trwałego, tego segmentu działalności tzw. wartość użytkowa w kwocie 3.878 zł jest wyższa niż wartość netto tego majątku w bilansie na 31 grudnia 2015 r. w kwocie 3.720 zł.

Ocena przyjętych założeń (za 5 pkt)

1. Ewentualna wartość handlowa, ustalona na podstawie nieformalnych ofert nie różni się istotnie od wartości użytkowej ustalonej na podstawie oszacowanych przepływów środków pieniężnych.
2. Przyjęte przez Zarząd Spółki założenia do planowanych wyników działalności segmentu desktopów na lata 2016-2020 są racjonalne.
3. Przyjęte założenia dt. kształtowania się kapitału pracującego w Wera Sp. z o.o. w latach 2016-2020 są oparte na trendach historycznych.
4. Przyjęta stopa dyskontowa dla ustalenia wartości użytkowej majątku trwałego na 31 grudnia 2015 jest bieżącą rynkową stopą procentową.

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

1. Stwierdzenia potwierdzane w toku badania wiarygodności to:
 - a) **stwierdzenia kierownictwa jednostki zawarte w sprawozdaniu finansowym,**
 - b) stwierdzenia biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego zawarte w opinii i raporcie,
 - c) stwierdzenia kierownictwa jednostki zawarte w jego oświadczeniu dla biegłego rewidenta.
2. Które z poniższych zdań najlepiej wskazuje na zawodowy sceptycyzm biegłego rewidenta?
 - a) wymaganie pisemnego potwierdzenia każdego przekazanego biegłemu rewidentowi dokumentu,
 - b) **formułowanie krytycznej oceny i rozważanie wiarygodności zgromadzonych dowodów badania,**
 - c) założenie, że każdy dowód i każde stwierdzenie klienta może być niewiarygodne.
3. Prawidłowo dobrane i zastosowane procedury podczas przeprowadzania przeglądu sprawozdania finansowego:
 - a) **mogą nie zapewnić uzyskania wszystkich dowodów wymaganych przy badaniu sprawozdania finansowego,**
 - b) pozwalają na zapewnienie w każdym przypadku uzyskania wszystkich dowodów wymaganych przy badaniu sprawozdania finansowego,
 - c) umożliwiają, w każdym przypadku, niepoddawanie tej usługi przeglądowi jakości.
4. Jakie procedury badania są najbardziej wiarygodne, aby potwierdzić istnienie środków pieniężnych na dzień bilansowy:
 - a) telefonujesz do banku i bezpośrednio ustnie potwierdzasz saldo środków pieniężnych,
 - b) otrzymujesz fax z banku na papierze firmowym banku o stanie środków pieniężnych twojego klienta,
 - c) **otrzymujesz listownie potwierdzenie z banku sald środków pieniężnych twojego klienta.**
5. Na ryzyko badania wpływają łącznie ryzyko nieodłączne, ryzyko kontroli oraz ryzyko przeoczenia. Na który, przede wszystkim komponent ryzyka badania wpływa fakt, że faktury zakupu nie są zatwierdzane pod względem merytorycznym przed dokonaniem płatności?
 - a) ryzyko nieodłączne,
 - b) **ryzyko kontroli,**
 - c) ryzyko przeoczenia.
6. Na ryzyko badania wpływają łącznie ryzyko nieodłączne, ryzyko kontroli oraz ryzyko przeoczenia. Na który czynnik ryzyka badania wpływa fakt, że wynagrodzenie za badanie biegłego rewidenta w dwóch kolejnych latach nie uległo zmianie, a w ciągu ostatniego okresu, jednostka gospodarcza konsoliduje 8 nowych spółek zależnych?
 - a) ryzyko nieodłączne,
 - b) ryzyko kontroli,
 - c) **ryzyko przeoczenia.**
7. Uczciwość kierownictwa oraz podatność aktywów małej jednostki na nadużycia są elementami:
 - a) ryzyka przeoczenia,
 - b) ryzyka kontroli,
 - c) **ryzyka nieodłącznego.**
8. Które z poniższych zdań najlepiej opisuje pisemne oświadczenie składane przez Zarząd jednostki przed zakończeniem badania?
 - a) oświadczenie potwierdza rozumienie przez Zarząd jednostki warunków zlecenia badania,
 - b) **oświadczenie potwierdza zakres spraw dotyczących odpowiedzialności Zarządu i skierowane jest bezpośrednio do biegłego rewidenta, w związku z wyrażoną przez niego opinią o sprawozdaniu finansowym,**
 - c) oświadczenie potwierdza zasady funkcjonowania i istotne słabości systemu kontroli wewnętrznej, za które Zarząd jednostki ponosi odpowiedzialność.

9. Dlaczego podział obowiązków (rozgraniczenie czynności) jest ważne w systemie kontroli wewnętrznej jednostki gospodarczej?:
- podział obowiązków usprawnia działanie jednostki,
 - podział obowiązków określa zakres czynności,
 - podział obowiązków pomaga w zapobieganiu nadużyciom.**
10. Jeżeli zespół wykonujący badanie grupy zamierza zlecić biegłemu rewidentowi części grupy przeprowadzenie prac związanych z informacjami finansowymi części grupy, zespół wykonujący badanie grupy ocenia m. in. następujące elementy:
- ryzyko zniekształcenia sprawozdań finansowych grupy spowodowane ewentualnym oszustwem lub zaniedbaniem osób sporządzających pakiet konsolidacyjny,
 - wstępnie zidentyfikowane części grupy uznane za znaczące,
 - zawodowe kompetencje biegłego rewidenta części grupy.**
11. Jeżeli informacje finansowe części grupy nie zostały sporządzone zgodnie z tymi samymi zasadami rachunkowości, które mają zastosowanie do sprawozdań finansowych grupy, to zespół wykonujący badanie grupy:
- przeprowadza test skuteczności działania kontroli wewnętrznej na poziomie grupy,
 - ocenia, czy informacje finansowe tej części grupy zostały odpowiednio skorygowane dla potrzeb sporządzenia i prezentacji sprawozdań finansowych grupy.**
 - sprawdza, czy biegły rewident części grupy przestrzega wymogów określonych przez zespół wykonujący badanie grupy.
12. Która z poniższych procedur badania wiarygodności jest właściwa dla potwierdzenia istnienia należności na dzień bilansowy?
- pisemne zwrócenie się o uzgodnienie sald z kontrahentami,**
 - potwierdzenie wiarygodności zamówień otrzymanych od odbiorców,
 - przeprowadzenie procedur analitycznych w toku badania wiarygodności sald należności na dzień bilansowy.
13. Która z poniższych czynności biegłego rewidenta jest właściwa dla badania kompletności zobowiązań na dzień bilansowy w Spółce z o.o.?
- sprawdzenie wyciągów bankowych na dzień bilansowy,
 - sprawdzenie protokołów posiedzeń Zarządu,**
 - sprawdzenie obliczeń (kalkulacji) naliczonych memoriałowo rezerw na zobowiązania.
14. Biegły rewident może przeprowadzić testy kontroli:
- tylko na koniec okresu sprawozdawczego, za który bada sprawozdanie finansowe,
 - w ciągu okresu sprawozdawczego, za który bada sprawozdanie finansowe lub na jego koniec,**
 - tylko w ciągu okresu sprawozdawczego, za który bada sprawozdanie finansowe.
15. Które z niżej wymienionych zdań najlepiej opisuje dobór losowy próby do badania?
- badanie wszystkich pozycji o określonej charakterystyce w danym zbiorze,
 - badanie wyjątkowych lub podejrzanych pozycji danego zbioru wybranego do badania,
 - badanie części zbioru w oparciu o próbę, w której każda pozycja ma jednakową szansę wylosowania do próby.**
16. Które z niżej wymienionych stwierdzeń najlepiej oddaje potrzebę skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w jednostce gospodarczej?
- maksymalizuje rentowność jednostki gospodarczej,
 - umożliwia zarządzanie aktywami i pasywami,
 - minimalizuje ryzyka gospodarcze.**
17. System kontroli wewnętrznej w cyklu sprzedaży uwzględnia kilka procedur kontrolnych. Zakładając, że wszystkie procedury działają skutecznie, która z procedur najlepiej zapewnia, że tylko zamówione towary zostały dostarczone klientom?
- faktury uzgadniane są do dowodów WZ (wydanie zewnętrzne),
 - zapłaty uzgadniane są do faktur,
 - dowody WZ (wydanie zewnętrzne) uzgadniane są do zamówień.**

18. Kierownik komórki audytu wewnętrznego poinformował biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe o ustaleniach audytu wewnętrznego w zakresie zabezpieczeń otrzymywanych przez bank od kredytobiorców. Z ustaleń audytu wewnętrznego wynika, że ustanowione hipoteki nie zostały prawidłowo wycenione. Ustalenia audytu wewnętrznego:
- nie mogą być wykorzystane przez biegłego rewidenta w procesie badania sprawozdania finansowego,
 - mogą być w każdym przypadku wykorzystane przez biegłego rewidenta w procesie badania sprawozdania finansowego,
 - mogą być wykorzystane przez biegłego rewidenta w procesie badania sprawozdania finansowego pod warunkiem uprzedniego upewnienia się, że ustaleniom tym można zaufać.**
19. W powszechnym towarzystwie emerytalnym biegły rewident nie kwestionuje podziału wyniku finansowego, jeśli podział ten nastąpił:
- po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający poprzedzonym wyrażeniem przez biegłego rewidenta opinii o tym sprawozdaniu bez zastrzeżeń lub z zastrzeżeniami,**
 - po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający poprzedzonym wyrażeniem przez biegłego rewidenta opinii o tym sprawozdaniu, bez względu na jej rodzaj,
 - po badaniu sprawozdania finansowego a przed jego zatwierdzeniem.
20. Wg KSRF nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym należy uznać za istotne, jeśli:
- przekraczają ogólnie przyjęte wskaźniki poziomów istotności,
 - w ocenie konkretnej grupy odbiorców (np. pracowników, organów podatkowych) nie pozwolą uznać badanego sprawozdania za prawidłowe i rzetelne,
 - można z racjonalną pewnością oczekiwać, że wpłyną na decyzje ekonomiczne użytkowników sprawozdania.**
21. Wskaż, które z poniższych stwierdzeń, dotyczących oświadczenia zarządu w związku z badaniem sprawozdania finansowego jest **nieprawdziwe**?
- oświadczenie zarządu zastępuje inną dokumentację roboczą, nawet w obszarach badania gdzie możliwe jest jej zgromadzenie,**
 - oświadczenie zarządu zawiera potwierdzenie, że wpływ nieskorygowanych błędów na sprawozdanie finansowe jest, zdaniem zarządu, nieistotny,
 - oświadczenie zarządu zawiera stwierdzenie, że zarząd ujął w sprawozdaniu finansowym skutki stosownych zdarzeń, które nastąpiły po dacie bilansu.
22. Tryb planowania i przeprowadzania badania sprawozdania finansowego:
- może być uproszczony przy badaniu mniejszych jednostek, bez względu na inne okoliczności,
 - nie zależy od wielkości jednostki,
 - może być odpowiednio uproszczony przy badaniu mniejszych jednostek, jednak bez szkody dla jakości badania.**
23. Wskaż zadanie, które **nie jest** głównym zadaniem komitetu audytu.
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta,
 - dokonywanie przeglądu dokumentacji roboczej biegłego rewidenta,**
 - monitorowanie skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej jednostki.
24. W trakcie badania sprawozdania finansowego banku będącego spółką akcyjną biegły rewident stwierdził, że występują istotne słabości kontroli wewnętrznej mającej wpływ na sprawozdawczość finansową banku. W związku z tym biegły rewident:
- może przedyskutować tę kwestię z komitetem audytu, gdyż może ona mieć istotne znaczenie dla wykonywanych czynności rewizji finansowej.**
 - powinien przedstawić tę kwestię jedynie zarządowi banku,
 - powinien przedstawić tę kwestię tylko osobie kierującej komórką kontroli wewnętrznej, a następnie zarządowi i komitetowi audytu.
25. W celu potwierdzenia stwierdzenia praw i obowiązków do określonego środka trwałego najbardziej właściwe źródło informacji to:
- rejestr środków trwałych,
 - fizyczne sprawdzenie środka trwałego,
 - faktura zakupu środka trwałego.**

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1 (za 20 punktów)

Założenia:

Podczas badania grupy istotne znaczenie ma komunikowanie się z biegłym rewidentem części grupy. Zespół wykonujący badanie grupy powinien na czas komunikować swoje wymogi biegłemu rewidentowi części grupy, w tym zespół ten może prosić biegłego rewidenta części grupy o informowanie zespołu o sprawach istotnych dla formułowanych przez zespół wniosków związanych z badaniem grupy.

Dyspozycja:

Uwzględniając wymogi MSRF, proszę wymienić 5 spośród wielu spraw, o których biegły rewident części grupy powinien, na prośbę zespołu wykonującego badanie grupy, informować ten zespół.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Sprawy, o których biegły rewident części grupy powinien informować zespół wykonujący badanie grupy	Podstawa prawna
1)	informacje, czy biegły rewident części grupy przestrzega wymogów etycznych dotyczących badania grupy, w tym wymogu niezależności i kompetencji zawodowych.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. a</i>
2)	informacje, czy biegły rewident części grupy przestrzega wymogów określonych przez zespół wykonujący badanie grupy.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. b</i>
3)	identyfikację informacji finansowych części grupy, której dotyczy sprawozdanie biegłego rewidenta.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. c</i>
4)	informacje o przypadkach nieprzestrzegania prawa lub regulacji, które mogły prowadzić do istotnego zniekształcenia sprawozdań finansowych grupy.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. d</i>
5)	listę nieskorygowanych zniekształceń informacji finansowych dotyczących części grupy.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. e</i>
6)	znamiona wskazujące na możliwą stronniczość kierownictwa.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. f</i>
7)	opis wszelkich wykrytych istotnych niedociągnięć kontroli wewnętrznej nad sprawozdawczością finansową na poziomie części grupy.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. g</i>
8)	inne znaczące sprawy, które biegły rewident części grupy zakomunikował lub zamierza zakomunikować osobom sprawującym nadzór nad częścią grupy, w tym o oszustwie lub podejrzeniu oszustwa z udziałem kierownictwa części grupy, pracowników pełniących znaczące role w kontroli wewnętrznej lub innych osób, jeżeli oszustwo doprowadza do istotnego zniekształcenia informacji finansowych części grupy.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. h</i>
9)	wszelkie inne sprawy, które mogą mieć znaczenie dla badania grupy lub sprawy, na które biegły rewident części grupy chce zwrócić uwagę zespołu wykonującego badanie grupy, w tym wyjątki zauważone w pisemnych oświadczeniach, o które biegły rewident części grupy poprosił kierownictwo części grupy.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. i</i>
10)	ogólne spostrzeżenia, wnioski i opinie biegłego rewidenta części grupy.	<i>MSRF 600, par. 41, lit. j</i>

Zadanie 2 (za 20 punktów)

Założenia

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych podpisał z jednostką niebędącą jednostką zainteresowania publicznego umowę o przegląd śródrocznego sprawozdania finansowego. Biegły rewident zatrudniony w podmiocie uprawnionym, podczas przygotowań do wykonania tej usługi, przygotował kilka wskazówek zestawionych w następującej tabeli.

Lp.	Wskazówka
1.	dane wykazywane w bilansie muszą być zweryfikowane drogą inwentaryzacji przy zachowaniu zasady istotności.
2.	w zakres przeglądu sprawozdania finansowego wchodzi między innymi uzyskanie informacji o zmianach rodzaju oraz rozmiarów działalności gospodarczej jednostki przy uwzględnieniu sytuacji branży.
3.	w odróżnieniu od badania sprawozdania finansowego, przeprowadzając przegląd sprawozdania finansowego, biegły rewident nie musi uzyskać od kierownika jednostki oświadczenia o kompletnym ujęciu operacji dotyczących okresu, za który sprawozdanie finansowe jest przedmiotem przeglądu.
4.	w zakres przeglądu sprawozdania finansowego nie wchodzi stan spraw, co do których w opinii z badania ostatniego rocznego sprawozdania finansowego zostały zgłoszone zastrzeżenia.
5.	biegły rewident powinien ustalić, czy i jakie zmiany nastąpiły w systemie księgowości i kontroli wewnętrznej w porównaniu ze stanem stwierdzonym podczas badania rocznego sprawozdania finansowego.

Dyspozycja:

Proszę w tabeli zamieszczonej w rozwiązaniu zadania:

- ocenić czy wskazówki biegłego rewidenta są zgodne z krajowymi standardami rewizji finansowej,
- w przypadku wskazówek niezgodnych ze standardami, podać treść poprawnych wskazówek; oceny wskazówek uznanych za zgodne z KSRF nie wymagają uzasadnienia.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Ocena wskazówek sformułowanych przez biegłego rewidenta i uzasadnienie oceny	Podstawa prawna
1. (za 4 pkt)	Wskazówkę oceniam jako prawidłową – nieprawidłową , co uzasadniam następująco: <i>Przy przeprowadzaniu przeglądu sprawozdania finansowego oraz skróconego sprawozdania finansowego należy uwzględnić, że dane wykazywane w bilansie wchodzącym w skład tego sprawozdania mogą nie być weryfikowane drogą inwentaryzacji.</i>	KSRF 3, ust. 11, lit. a
2. (za 4 pkt)	Wskazówkę oceniam jako prawidłową – nieprawidłową ,	KSRF 3, ust. 14, lit. a
3. (za 4 pkt)	Wskazówkę oceniam jako prawidłową – nieprawidłową , co uzasadniam następująco: <i>Biegły rewident powinien uzyskać od kierownika jednostki oświadczenie o kompletnym ujęciu w księgach rachunkowych operacji dotyczących okresu, za który sprawozdanie finansowe lub skrócone sprawozdanie finansowe jest przedmiotem przeglądu oraz o kompletnym wykazaniu zobowiązań warunkowych i poinformowaniu go o wszystkich istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły między dniem, na który sporządzono to sprawozdanie, a dniem złożenia oświadczenia.</i>	KSRF 3, ust. 17
4. (za 4 pkt)	Wskazówkę oceniam jako prawidłową – nieprawidłową , co uzasadniam następująco: <i>W zakres przeglądu sprawozdania finansowego lub skróconego sprawozdania finansowego wchodzi między innymi uzyskanie informacji o aktualnym stanie spraw, co do których w opinii i raporcie z badanego rocznego sprawozdania finansowego jednostki za rok poprzedzający okres, za który sprawozdanie finansowe lub skrócone sprawozdanie finansowe jest przedmiotem przeglądu, zgłoszone zostały zastrzeżenia lub skierowany został list poufny do kierownika jednostki.</i>	KSRF 3, ust. 14, lit. d
5. (za 4 pkt)	Wskazówkę oceniam jako prawidłową – nieprawidłową ,	KSRF 3, ust. 16

Zadanie 3 (za 20 punktów)

Założenia:

Przystępując do badań wiarygodności pozycji sprawozdania finansowego „produkty gotowe” biegły rewident przygotował następujące dane:

Lp.	Wyszczególnienie	2012	2013	4:3 w %
1	2	3	4	5
1.	Przychody ze sprzedaży produktów	290 295,00	317 295,60	109
	Dzienna sprzedaż	806,37	881,38	109

Lp.	Wyszczególnienie	2013 r.		4:3 w %
		BO	BZ	
1	2	3	4	5
2.	Produkty gotowe	39 446,40	63 577,20	161
	Stan zapasów w dniach	43	58	135
	Istotność cząstkowa	x	1 000,00	x

Ponadto biegły rewident określił następujące elementy planu badania:

1. Cel badania: sprawdzenie prawidłowości wykazania wartości wyrobów gotowych
2. Program badania: sprawdzić prawidłowość 10% pozycji (sald produktów) w magazynach, zawierających ponad 60% wartości produktów gotowych

Dyspozycja:

1. Proszę ocenić, udzielając odpowiedzi wraz z uzasadnieniem w rozwiązaniu zadania, czy biegły rewident prawidłowo określił cel badania.

Uzasadnienie dla odpowiedzi:

- TAK- powinno zawierać rozwinięcie celu w odniesieniu do pozycji sprawozdania finansowego,
- NIE- uzasadnienie powinno zawierać prawidłowo określony cel badania pozycji.

2. Proszę ocenić, udzielając odpowiedzi wraz z uzasadnieniem w rozwiązaniu zadania, czy biegły rewident prawidłowo określił program badania.

Uzasadnienie dla odpowiedzi:

- TAK- powinno zawierać odniesienie do ustalonej próby badania,
- NIE- powinno zawierać odpowiedni program badania.

Rozwiązanie wzorcowe:

Dyspozycja 1. (za 10 punktów)

Czy biegły rewident prawidłowo określił cel badania:

- 1) TAK – odpowiedź nieprawidłowa
- 2) NIE – odpowiedź prawidłowa

Uzasadnienie:

Biegły rewident powinien wskazać, że celem badania wiarygodności pozycji „produkty gotowe” powinno być potwierdzenie stwierdzeń o istnieniu, sprawowaniu kontroli, kompletności ujęcia, prawidłowości wyceny, prezentacji we właściwych częściach sprawozdania finansowego.

Za prawidłową uznaje się także odpowiedź, w której wymienione będą zadania do wykonania, jeśli będą wśród nich co najmniej:

- a) stwierdzenie prawidłowości danych w urządzeniach księgowych: syntetyce, analityce, (w księgowości, magazynie) i zgodności z dokumentami księgowymi,
- b) zbadanie dokumentacji inwentaryzacji i obserwacja inwentaryzacji,
- c) zbadanie wyceny, w tym uwzględnienie zasady ostrożnej wyceny (w tym przecena składników niepełnowartościowych i trudno-zbywalnych)

Dyspozycja 2. (za 10 punktów)

Czy biegły rewident prawidłowo określił program badania.

- 1) TAK – odpowiedź nieprawidłowa
- 2) NIE – odpowiedź prawidłowa

Uzasadnienie:

W programie badania powinny znaleźć się:

- a) badanie pełne prawidłowości i spójności danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym, zestawieniu obrotów i sald, na kontach księgi głównej oraz w zestawieniu sald kont ksiąg pomocniczych, a także zgodności z wynikami inwentaryzacji,
- b) odpowiednie procedury analityczne,
- c) ocena rotacji zapasów wyrobów gotowych, sprawdzenie, czy nie występują zapasy z lat ubiegłych, które utraciły swoją wartość użytkową,
- d) badanie kalkulacji kosztu wytworzenia wyrobów gotowych i porównanie go z ceną sprzedaży netto, czy wszystkie aktywowane koszty pośrednie są uzasadnione (niepełne wykorzystanie zdolności produkcyjnych),
- e) ocena poprawności metody wyceny wyrobów gotowych, ich rozchodu i zapasu; czy zachowano ciągłość zasad wyceny oraz zgodność z zasadą ostrożnej wyceny
- f) badania wrywkowe prawidłowości zapisów na kontach ksiąg pomocniczych w powiązaniu z dowodami księgowymi,
- g) inne nie wymienione czynności rewizyjne, odpowiednie do badania zapasów wyrobów gotowych.

Zadanie 4 (za 20 punktów)

Założenia:

ABC S.A. stosująca zasady rachunkowości według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej „MSSF”, zajmuje się działalnością developerską, wykonywaniem prac budowlanych na zlecenie klientów, sprzedając materiałów budowlanych, w tym masowych typu żwir i piasek.

Dla klientów, którzy zakupią towary w wartości przekraczającej 100 tys. zł, Spółka stosuje program lojalnościowy, polegający na przyznawaniu punktów wymiennych na nagrody o wartości 1% wartości zakupów. Nagrodami są akcesoria informatyczne, programy antywirusowe i nawigacje wraz z oprogramowaniem.

Spółka zleciła biegłemu rewidentowi usługę weryfikacji jej polityki rachunkowości w zakresie operacji ujętych w tabeli w rozwiązaniu zadania.

Dyspozycja:

W tabeli zamieszczonej w rozwiązaniu zadania:

- ocen (podkreślając właściwą odpowiedź) wraz z uzasadnieniem czy dotychczasowe zasady są zgodne z MSSF,
- w przypadku zasad nieprawidłowych podaj treść prawidłowych.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Opis operacji	Opis dotychczas stosowanej zasady	Ocena biegłego rewidenta stosowanej zasady i ewentualna propozycja korekty zasady
1	2	3	4
1. (za 5 pkt)	Ujmowanie przychodów z tytułu udziałów w innych jednostkach	Dywidenda za rok poprzedni uchwalona w bieżącym roku obrotowym, termin wypłaty w następnym roku obrotowym, to przychód z tytułu dywidendy rozpoznaje się w dacie jej wpływu, to jest w następnym okresie obrotowym.	Zasada PRAWIDŁOWA - <u>NIEPRAWIDŁOWA</u> przychód z tytułu dywidendy ujmuje się w momencie podjęcia uchwały przez zgromadzenie wspólników. (MSR 18)
2. (za 5 pkt)	Ujmowanie w księgach rezerwy na koszty nagród w programie lojalnościowym	Rezerwę na nagrody w programie lojalnościowym ujmuje się w korespondencji z kosztem sprzedanych towarów.	Zasada PRAWIDŁOWA - <u>NIEPRAWIDŁOWA</u> rezerwę na nagrody w programie lojalnościowym ujmuje się poprzez zmniejszenie przychodów za okres sprawozdawczy w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (KIMSF 13, par. 5, 7).
3. (za 5 pkt)	Sprzedaż żwiru i piasku w końcu roku obrotowego, opłacona przez kupującego, z ustalonym terminem odbioru w następnym roku obrotowym (piasek i żwir pozostają w Spółce bez ich wyodrębnienia do czasu odbioru).	Przychody rozpoznaje się w momencie dokonania zakupu i wtedy też wystawia się fakturę, ujmując ją do sprzedaży tego okresu. Faktura i zapłata uprawdopodobniają dokonanie sprzedaży.	Zasada PRAWIDŁOWA - <u>NIEPRAWIDŁOWA</u> W przypadku gdy towary nie są wyodrębnione, ich sprzedaż powinna być ujmowana do okresu, w którym to wyodrębnienie nastąpi (MSR 18, Przykłady ilustrujące, par. 1)

10 Rewizja finansowa

4. (za 5 pkt)	Wykonywanie prac budowlanych na zlecenie klientów.	Zgodnie z metodą procentowego zaawansowania, przychody ujmuje się w tych okresach, w których odbywa się świadczenie usług.	Zasada <u>PRAWIDŁOWA</u> - NIEPRAWIDŁOWA Stoień zaawansowania realizacji transakcji można ustalić z zastosowaniem metod: pomiaru wykonanych prac, procentowego ujęcia prac wykonanych do danego dnia w stosunku do całości prac, które mają być wykonane lub udziału kosztów transakcji poniesionych do danego dnia w szacowanych łącznych kosztach transakcji. (MSR 18, 21, 24)

Zadanie 5 (za 20 punktów)

Założenia:

Biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, przeprowadził badanie jednostkowych sprawozdań finansowych różnych spółek prawa handlowego (jednostki te sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz nie są jednostkami zainteresowania publicznego). Informacje o rodzaju wydanych opinii oraz ustaleniach biegłego rewidenta uzasadniających wydanie tego rodzaju opinii, przedstawiono w następującej tabeli.

Lp.	Jednostka	Ustalenia biegłego rewidenta uzasadniające wydanie rodzaju opinii wymienionego w kolumnie 4	Rodzaj opinii wydanej przez biegłego rewidenta
1	2	3	4
1.	Spółka A	Z przyczyn niezależnych od jednostki nastąpiło ograniczenie zakresu badania. Ograniczenia te nie wpływają negatywnie na wiarygodność sprawozdania finansowego.	Opinia z zastrzeżeniem
2.	Spółka B	Zawarte w sprawozdaniu finansowym niezgodności ze stanem faktycznym zniekształcają w takim stopniu ogólny obraz sytuacji jednostki, że sprawozdanie to może wprowadzić czytelnika w błąd.	Opinia z zastrzeżeniem
3.	Spółka C	Istnieją poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności. Jednostka nie poinformowała o tym fakcie.	Biegły rewident odmówił wyrażenia opinii
4.	Spółka D	Sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy uzyskało opinię negatywną. Przyczyny uzasadniające wydanie opinii negatywnej zostały usunięte.	Opinia bez zastrzeżeń
5.	Spółka E	Jednostka nie będzie kontynuowała działalności, jednakże sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności.	Opinia negatywna

Dyspozycja:

Proszę w tabeli zamieszczonej w rozwiązaniu zadania:

- podać prawidłowy rodzaj opinii, jaką powinien wyrazić biegły rewident w świetle ustaleń określonych w kolumnie 3 tabeli zamieszczonej w założeniach zadania,
- uzasadnić wydanie zaproponowanego rodzaju opinii niezależnego biegłego rewidenta; jeżeli rodzaj wyrażonej opinii został uznany za prawidłowy, wówczas nie należy podawać uzasadnienia.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Jednostka	Proponowany poprawny rodzaj opinii	Uzasadnienie wydania zaproponowanego rodzaju opinii	Podstawa prawna
1	2	3	4	5
1. (za 4 pkt)	Spółka A	Opinia z zastrzeżeniem	(-)	<i>KSRF nr 1, ust. 68</i>
2. (za 4 pkt)	Spółka B	Opinia negatywna	Jeżeli zawarte w sprawozdaniu finansowym niezgodności ze stanem faktycznym zniekształcają w takim stopniu ogólny obraz jednostki, że sprawozdanie to może wprowadzić w błąd czytelnika, wówczas biegły rewident wyraża opinię negatywną.	<i>KSRF nr 1, ust. 69</i>
3. (za 4 pkt)	Spółka C	Opinia z zastrzeżeniem lub opinia negatywna	Jeżeli biegły rewident stwierdzi, że istnieją poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności, o których jednostka nie poinformowała – biegły rewident wyraża opinię z zastrzeżeniem lub opinię negatywną.	<i>KSRF nr 1, ust. 71 c</i>
4. (za 4 pkt)	Spółka D	Opinia bez zastrzeżeń	(-)	<i>KSRF nr 1, ust. 67</i>
5. (za 4 pkt)	Spółka E	Opinia negatywna	(-)	<i>KSRF nr 1, ust. 71 d</i>